

**ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ
УНИВЕРСИТЕТІ ГЕОГРАФИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒАТТЫ
ПАЙДАЛАНУ ФАКУЛЬТЕТІ РЕКРЕАЦИЯЛЫҚ
ГЕОГРАФИЯ ЖӘНЕ ТУРИЗМ КАФЕДРАСЫ**

**«7М11101 - Туризм» білім беру бағдарламасы КМТ 6307 -
«Туризмдегі картографиялық модельдеу» пәні бойынша
ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ**

КҮЗГІ СЕМЕСТР 2023-2024 ОҚУ ЖЫЛЫ

«7М11101 - Туризм» МАМАНДЫҒЫ БОЙЫНША

Алматы, 2023

КМТ 6307 - «Туризмдегі картографиялық модельдеу» пәні бойынша емтихан бағдарламасы Рекреациялық география және туризм кафедрасының PhD, аға оқытушысы Орынбасарова Г.О. құрастырған

Рекреациялық география және туризм кафедрасының мәжілісінде қарастырылған және ұсынылған

Хаттама № , « » 2023 ж.

Кафедра меңгерушісі _____ Плохих Р.В.

Хаттама № , « » 2023 ж.

КІРІСПЕ

Пәннің қорытынды бақылау формасы - жазбаша емтихан (СӨЖ, семинар тақырыптары енгізілген)

Емтихан форматы – офлайн

Емтихан тапсыру тәртібі және талаптары:

Емтихан кестеге сәйкес өтеді. Емтихан басталмас бұрын аудиторияға 30 мин бұрын ерте келіп, жеке куәліктерін тапсыру керек. Кешігіп келген студент емтиханға кіргізілмейді. Ұялы телефондарын кезекші мұғалімге тапсыру керек. Емтихан билетінде 2 сұрақ болады. Емтихан бағасы 48 сағаттың ішінде қойылу керек. Бағалау саясаты: «КМТ 6307 - «Туризмдегі картографиялық модельдеу» пәні бойынша емтихан жазбаша формада өткізіледі. Емтиханда көшіруге болмайды

Емтихан сипаттамасы:

➤ КМТ 6307 - «Туризмдегі картографиялық модельдеу» пәні бойынша емтихан жазбаша формада өткізіледі.

➤ Пәнді игерудің мақсаты магистранттарға туризмдегі картографиялық модельдеу пәні бойынша карталарды құрастыру процессін, негізгі заңдылықтарын, картографиялық әдістер мен жаңа программаларды, өнімдерді пайдалануды үйрете отырып, жаңа картографиялық туындылармен, яғни веб-карталармен, геопорталдармен жұмыс жасап үйрету, геоақпараттық жүйелерді ұтымды пайдалану қабілеттерін дамыту болып табылады.

➤ Жазбаша емтихан: дәстүрлі-сұрақтарға жауап жазу.

➤ магистрант кез-келген сұрақтардан жауап бере бастауына болады;

➤ емтихан билетінде 3 сұрақ болады. 1 сұрақ пән бойынша теориялық мәліметті қамтиды, 2 сұрақ талдау, сараптау әдістерін пайдалана отырып, проблемалық сұрақты өз ойынша шешуді көздесейді және 3 сұрақ практикалық бағыттағы сұрақтарға жауап беруді қамтиды.

Маңызды жағдай - емтиханда басқа кітаптарды, оқулықтарды, қолжазбаларды, қаламдарды, кез келген қосымша техникалық құралдарды (телефондар, гаджеттер, дербес компьютерлер, ноутбуктер) пайдалануға тыйым салынады.

Магистранттарға арналған толығырақ нұсқаулық әл-Фараби атындағы ҚазҰУ сайтында сілтеме бойынша қол жетімді.

<https://www.kaznu.kz/content/files/pages/folder22185/app.oqylyq.kz%20%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B%20%D1%80%D1%83%D1%81.pdf>

%D

[1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B%20%D1%80%D1%83%D1%81.pdf](https://www.kaznu.kz/content/files/pages/folder22185/app.oqylyq.kz%20%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B%20%D1%80%D1%83%D1%81.pdf)

Бағалау критерийлері (бағалау шкаласы):

Тапсырмалардың сапасын бағалау үшін критерийлер қажет:

➤ ішкі жағдайларды немесе сыртқы критерийлер ескере отырып, бағалау, қорытынды жасау қабілеті көрсетілді;

➤ мәселені шешуге пәнаралық көзқарас көрсетілді, әртүрлі ғылыми салалардан білімді интеграциялау жүзеге асырылды;

➤ мәселені шешуге негіз болған тұжырымдарды сенімді түрде дәлелдейтін

дәлелдер жүйесін құру;

➤ мәселені шешудің дәстүрлі емес тәсілін қолдану;

➤ ой (идея) негізінде жатқан және нәтижесінде іске асырылған шешімдерді теориялық негіздеу;

➤ терминологияны меңгергендігін көрсету;

➤ білімді қолдану, талдау, сын жүргізу.

Емтихан жауаптары 100 баллдық жүйе бойынша бағаланады:

95% - 100%: A

90% - 94%: A-

85% - 89%: B+

80% - 84%: B

75% - 79%: B

70% - 74%: B-

65% - 69%: C

60% - 64%: C-

55% - 59%: D+

50% - 54%: D-

0% -49%: F

1 сұрақ жауабы максималды - 50 балл, 2 сұрақ жауабы максималды – 50 баллды құрайды.

Бағасы	Жауаптың максималды бағалануы	33 балл	34 балл
Өте жақсы (90-100%)	1. Барлық теориялық сұрақтың барлығына толық және дұрыс жауап берілген 2. Барлық практикалық мәселелер шешімін тапқан 3. Жауабы логикалық тұрғыдан дұрыс баяндалып, сауатты жазылған. 4. Шығармашылық дағдылар көрініс тапқан	30-33	30-34
жақсы (70-89 %)	1. Барлық теориялық сұрақтарға дұрыс жауап берілген, бірақ қателіктер бой алдырған, немесе толық ашпаған. 2. Практикалық мәселелер шешімін тапқан, алайда аз-маз қателіктер бар 3. Жауабы логикалық тұрғыдан дұрыс баяндалып, сауатты жазылған	25-29	26-29

<p>Қанағаттанырлық (50-69%)</p>	<p>1. Жалпы теориялық сұрақтарға жауап берілген, алайда баяндалуында, логикалық жүйелілігінде біршама қателіктер кездеседі.</p> <p>2. Практикалық мәселе толық шешімін таппаған.</p> <p>3. Материал сауатты баяндалған, алайда логикалық байланысы бұзылған.</p>	<p>17-24</p>	<p>17-25</p>
<p>Қанағаттанырлықсыз (0-49 %)</p>	<p>1. Теориялық сұрақтарға жауаптарда өрескел қателіктер бар</p> <p>2. Практикалық тапсырма орындалмаған</p> <p>3. Жауапта грамматикалық, терминологиялық қателіктер бар, логикалық байланыс жоқ</p>	<p>0-16</p>	<p>0-16</p>

ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУДЫ КРИТЕРИАЛДЫ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ

Пән: КМТ 6307 - «Туризмдегі картографиялық модельдеу». Қорытынды бақылау формасы: жазбаша офлайн.

Критерий	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттандырылмайтын»	
	90-100 %	70-89 %	50-69 %	25-49 %	0-24 %
Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну	Сұрақтарға қажет жерде мысалдармен суреттелген толық жауаптар берілген; Жауаптар сауатты ғылыми тілде баяндалған, туризмдегі картографиялық модельдеу бойынша терминдер мен ұғымдар дұрыс қолданылған және дұрыс ашылған.	Сұрақтарға тұтастай дұрыс жауаптар берілді, бірақ принципті емес жеке дәлсіздіктермен. Курстың туризмдегі картографиялық модельдеу бойынша терминдері дұрыс қолданылмайды, жеке қате мәлідемелер стилистикалық қателіктері бар. Жауаптарда қазіргі заманғы географиялық ақпараттық жүйелер, техникалық, ArcGIS жүйелерінің бағдарламалық өнімдері дұрыс көрсетілмеген.	Сұрақтарға жауаптар үзінді сипатында болып, дұрыс технологиялық жүйелер дұрыс емес технологиялармен аралас. Тақырыпты толық ашу үшін қажетті курстың мазмұндық блоктары қамтылмайды. Студент жалпы оқу курсының тақырыбына назар аударады, бірақ нақты мәселелерді ашуда қиындықтарға тап болады.	Жауаптар сұрақтардың мазмұнына сәйкес келмейді. Оқу курсы үшін сұрақтардағы негізгі ұғымдар қате түсіндіріледі.	Сұрақтарға жауаптар жоқ; студенттің оқу материалының көп немесе маңызды бөлігін білмеуі немесе түсінбеуі анықталған. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу
Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну таңдалған әдістеме мен технологияны нақты қолданбалы тапсырмаларға қолдану	Курстың технологиясы мен әдіснамасы Туризм бағытындағы білім алушы магистранттарды ғылыми даярлау бағытының ерекшелігін ескере отырып, терең мағынада қолданылады; ғылыми ұғымдар қойылған тапсырмаға нақты қолданылады, содан кейін негізгі проблеманы логикалық және дәлелді түрде ашады;	Курстың әдіснамасы мен студенттің алған білімі әлсіз құрылымдалған және емтихан билетінде ұсынылған нақты практикалық тапсырмаларды шешуге бейімделген. Білім алушы жауаптарында картографиялық модельдеудің дамуы орташа деңгейде қарастырған, жауапта маңызды емес нақты	Курстың құралдары ішінара аз құрылымданған, мазмұны аз, жауапта нақты емес, презентация логикасы бұзылған, ұсынылған материалдың мағынасы жоқ, пәнаралық байланыстар туралы түсінік жоқ.	Пәннің мақсатты міндеттерімен және негізгі ерекшеліктерін ажырата алмайды, студент өз бетінше түзете алмайтын елеулі нақты қателіктердің көп кездесуі, емтихан мазмұны бойынша қосымша сұрақтардың көпшілігіне білім алушыға жауап жазу қиынға соғады немесе дұрыс жауап бермейді.	Тапсырманы шешу және курсты түсіндіру үшін карталарды құрастыруда қолданылатын географиялық ақпараттық жүйелер дамуы жөнінде білімді қолдана алмай; жауап беру кезінде (бір сұраққа) 3-4-тен астам өрескел қателіктер жібереді, оны тіпті мұғалімнің

		қателер бар, оларды өздігінен түзете алады;			көмегімен түзете алмайды; материалды толық игермеген. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, нәтижені негіздеу	Географиялық ақпараттар жүйесінің құрылымы мен функциясы туралы әдістер мен жүйелерді интеграциялау, негіздеу және талдау, жауапты құрылымдау, емтихан билеті мәселесі бойынша қолданыстағы теориялардың, ғылыми мектептердің, бағыттардың 5 ережесін талдау қабілетінің болуы, жауаптар мысалдармен және көрнекі материалдармен, оның ішінде білім алушының өз тәжірибесінен суреттеледі.	Курстың әдістері мен технологияларын қолдануды интеграциялау және талдау, білімді жаңғырту кезінде елеусіз қателіктер жібере отырып, ғылыми ұғымдарды қолдану арқылы өз ойларын бекіту үшін көрнекі материалдарды қолдану; емтихан билеті сұрақтары бойынша қолданыстағы теориялардың, ғылыми мектептердің, бағыттардың 3-4 ережелерін талдау.	Курстың заңдылықтары мен принциптерінің үстіртін негіздемесі, оқу бағдарламасына сәйкес материалдың негізгі көлемін және жетекші сұрақтардың талабымен әлсіз қолдану; оны өз бетінше орындауда қиындықтар туындауы.	Курстың әдістері мен технологияларын қолданудың негізділігі мен талдауының болмауы, репродуктивті сипаттағы сұрақтарға жауап беру кезінде қиындықтың көрінісі.	Мысалдар келтірген кезде курс әдістерін қолдану қабілетінің болмауы; Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.

ЕМТИХАНДЫ ТАПСЫРУҒА ДАЙЫНДЫҚ ҮШІН ТАҚЫРЫПТАР ТІЗІМІ

1. Пән туралы жалпы мәліметтер. Карта, картография және карта-бейнелі-белгі моделі
2. Карталар мен топокарталарды масштабына қарай туризмге пайдалану. Топокарталармен жұмыс жасау
3. ГАЖ-нің құрылымы, функционалдық мүмкіндіктері. ArcGIS-9.3 программасына кіріспе
4. Arc Map, Arc Catalog қосымшалары, оларды карта құрастыруда пайдалану мүмкіндігі
5. Картографиялық модельдеудің дүние жүзінде дамуының алғышарттары мен себептері және беретін мүмкіндіктері
6. Картаның негізгі қасиеттері. Математикалық негіз. Картографиялық проекциялардың жіктелуі.
7. Карта проекциясын анықтау, оларды пайдалану ерекшеліктері. Картаны кеңістікте байлау. Координаталар жүйесімен жұмыс.
8. Географиялық карталарды бейнелеу әдістері. Картографиялық генерализация.
9. Деректер базасы, набор және қабаттар құру. Картаны бейнелеудің нүктелік әдісі
10. Жаңа картаны құрастыру жұмыстарын ұйымдастыру
11. Карта бетіндегі полигональді нысандарды бейнелеу әдісі
12. Карталарды құрастыруда қолданылатын географиялық ақпараттық жүйелер (GIS). Олардың ерекшеліктері.
13. Карта бетіндегі сызықтық нысандарды бейнелеу әдісі
14. Географиялық ақпараттар жүйесінің құрылымы мен функциясы
15. Туристік нысандар қабаттарын құру
16. Қолданбалы ГАЖ (ArcGIS, Mapinfo, QGIS, gvSIG) программаларына салыстыру
17. Географиялық ақпараттар жүйесінің құрылымы мен функциясы
18. Мәліметтерді атрибуттар кестесіне енгізу
19. ГАЖ-дағы деректерді ұйымдастыру. Деректер қорын басқару жүйелері
20. Карта бетіндегі кеңістіктік нысандардың аннотациясын шығару, диаграмма құру
21. ГАЖ - ArcGIS платформасының негізі
22. ArcGIS платформасының беретін мүмкіндіктерін талдау
23. ГАЖ - ArcGIS платформасының негізі 2
24. ArcGIS платформасындағы қосымшалар жиынтығымен жұмыс жасау
25. Жерді қашықтықтан зондтау
26. Жерді қашықтықтан зондтау түсінігін білу, негізгі өнімдерімен танысып, мүмкіндіктерін білу
27. Жердің сандық моделі (ЦМР-DEM)
28. Жердің сандық моделінің өнімдеріне тоқталып, түрлеріне талдау жасау
29. Виртуальды глобустар, олардың түрлері мен мүмкіндіктері
30. Google Maps, Google Earth, Virtual Earth, ArcGIS Explorer өнімдеріне талдау жасау.
31. ВЕБ-ГИС (Геопорталдар, веб-карталар, веб-қосымшалар)
32. Туристік веб-карталар мен геопорталдарға тоқталып, талдау жасау

Оқу әдебиеті:

1. С.В. Швец, В.В. Таран. Геодезия. Топографические карты: учебное пособие. — М.: МИИГАиК, 2015.— 64 с.
2. Куприна. Л. Е. Туристская картография. Учебное пособие. – М.: Изд. Флинта, 2016, 278 стр.
3. Берлянт А.М. Картография: Учебник /А.М. Берлянт.- 2 –е издание, исправленное и дополненное. – М.:КДУ, 2010.

4. Уварова А.К. Составление туристских карт. Алматы, Казак Университет, 2009, 148 с.
5. Уварова А.К. Методические указания по выполнению лабораторных и практических работ по курсу «Туристско-рекреационное картографирование». Алматы: Казак университеті, 2015. - 143 с.
6. ҚР Ұлттық атласы. 1,2,3 т. Алматы, 2010.
7. Р.А. Жмойдяк, Л.В. Атоян. Картография. Курс лекций. Минск, 2006. 192 стр.
8. Уварова А.К., Мазбаев О.Б. Основы топографии и ориентирования на местности. Алматы, Казак Университет, 2000, 98 с.
9. Информатика: Базовый курс / под ред. С.В. Симоновича и др. – СПб: Питер, 2003.-640 с:ил.
10. Основы геоинформатики: В 2-х кн. Кн. 1: учеб. пособие для студ. вузов / Е.Г. Капралов, А.В. Кошкарёв, В.С. Тикунов и др.; под ред. В.С. Тикунова. – М.: Издательский центр "Академия", 2004.
11. Основы геоинформатики: В 2-х кн. Кн. 2: учеб. пособие для студ. вузов / Е.Г. Капралов, А.В. Кошкарёв, В.С. Тикунов и др.; под ред. В.С. Тикунова. – М.: Издательский центр "Академия", 2004.
12. Трифонова Т.А., Мищенко Н.А., Краснощекое А.Н. Геоинформационные системы и дистанционное зондирование в экологических исследованиях: Учебное пособие для вузов. - М.: Академический Проект, 2005. - 352 с.